

Kvalitative forskningsmetoder

- En meget kort introduktion

Jacob Mesot Liljehult
Sygeplejerske, cand.scient.san, PhD.

Forskningskursus for medicinstuderende 2023

Introduktion

- Hvad er kvalitativ forskning?
- Hvad kan vi bruge det til?
- Ligheder og forskelle mellem kvantitativ og kvalitativ forskning
- Forskningsprocessen
- Triangulering af metoder

Hvad er kvalitativ forskning?

Formål

- At udforske meningsindhold i sociale og sundhedsmæssige fænomener, som de opleves af individer i deres naturlig kontekst
- Giver indsigt i emotionelle og erfaringsbaserede fænomener
- Søger ikke efter kausalitet, men efter intentionalitet
- Forståelse mere end forklaring
- Anvendes til at undersøge holdninger, mening, værdier og strukturer
- Kan ikke undersøge effekt, forekomst eller prognose

Validiteten af nakkefoldsscanning

Kvantitativ metaanalyse

Model	Studier	Sensitivitet	Specificitet	Missed cases*	Falsk positive*
NT, PAPP-A, free β hCG and maternal age	69	87% [86-89]	95%	2	500

* Model baseret på hypotetisk kohorte af 10.000 graviditeter med incidens på 1 case af Downs syndrom pr 800

Allred SK, Takwoingi Y, Guo B, Pennant M, Deeks JJ, Neilson JP, Alfirevic Z. First trimester ultrasound tests alone or in combination with first trimester serum tests for Down's syndrome screening. Cochrane Database Syst Rev. 2017 Mar 15;3:CD012600. doi: 10.1002/14651858.CD012600. Review. PubMed PMID: 28295158.

Der vil være 500 falsk positive per 10.000

Er 500 for mange?

Validiteten af nakkefoldsscanning

Kvantitativ metaanalyse

Model	Studier	Sensitivitet	Specificitet	Missed cases*	Falsk positive*
NT, PAPP-A, free β hCG and maternal age	69	87% [86-89]	95%	2	500

* Model baseret på hypotetisk kohorte af 10.000 graviditeter med incidens på 1 cases af Downs syndrom pr 800

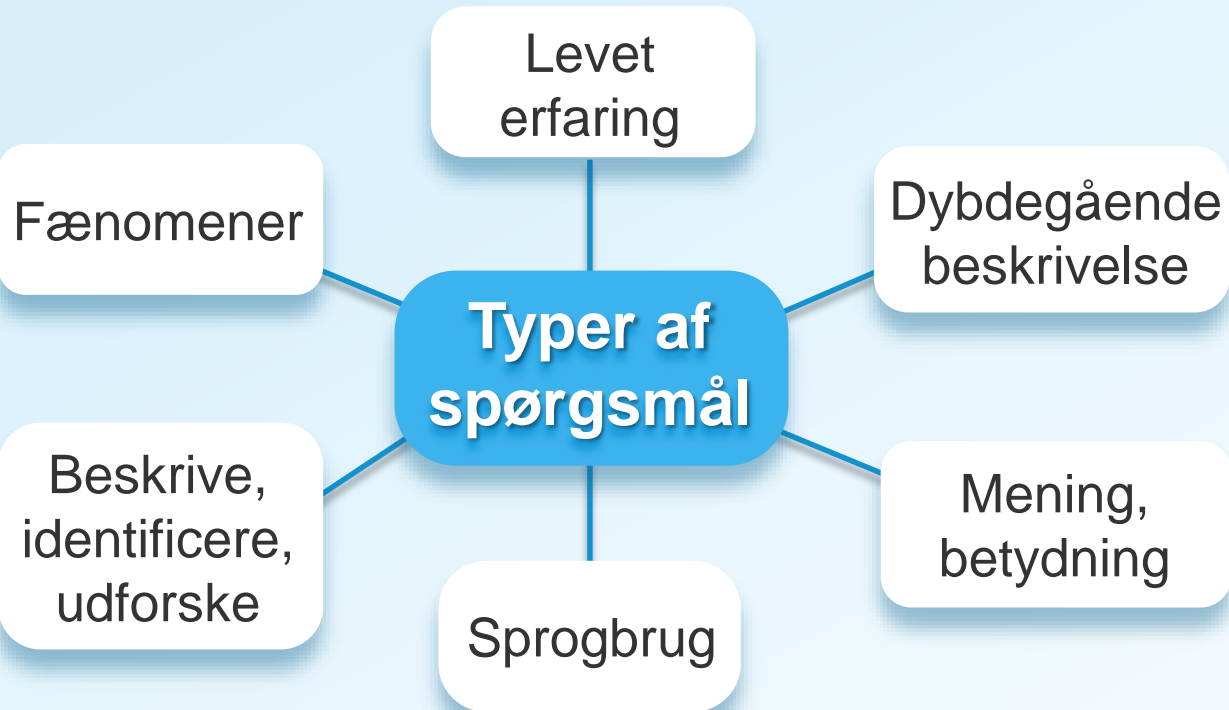
Allred SK, Takwoingi Y, Guo B, Pennant M, Deeks JJ, Neilson JP, Alfirevic Z. First trimester ultrasound tests alone or in combination with first trimester serum tests for Down's syndrome screening. Cochrane Database Syst Rev. 2017 Mar 15;3:CD012600. doi: 10.1002/14651858.CD012600. Review. PubMed PMID: 28295158.

Kvalitativt studie

"I just closed baby's bedroom door, cos I had everything done, and I kept thinking why now? why now when everything's done? . . . I mean everything's done in baby's room, curtains, decorated, the cot's even ready . . . I just closed the door."

Baillie C, Smith J, Hewison J, et al. Ultrasound screening for chromosomal abnormality: Women's reactions to false positive results. British Journal of Health Psychology Nov 2000;5(Part4):377-394.

Forskningsspørgsmål

Lighederne mellem kvalitativ og kvantitativ forskning

Har et mål og et formål

Har en hypotese

Bruger en stringent metode

Baseret på empiri

Søger troværdighed

Forskellene mellem kvantitativ og kvalitativ metode

	Kvantitativ	Kvalitativ
Data	Tal	Tekst/observation
Fokus	Undersøger det "normale" (gennemsnit og variation)	Undersøger det "specielle" (yderpunkterne og dybden)
Interesse	Sandsynlighed / Forklarende	Mening / Forstående
Tilgang	Deduktiv (hypotese drevet)	Induktiv (data drevet)
Forskerens rolle	Objektiv / distanceret dataindsamling	Forskeren er involveret i vidensdannelsen
Selektion	Repræsentativ udvælgelse (<i>random sampling</i>)	Specifik / intentionel udvælgelse
Rækkevidde	Generaliserbarhed	Overførbarhed
Niveau	Populationsniveau	Begrebsniveau (Fænomen)

Hvad er særligt ved Rom?

Random sampling

Hvad er særligt ved Rom?

Purposeful sampling

Videnskabelighed

Hvordan sikre vi at det er videnskabeligt?

- Originalt, nyt, væsentligt, relevant, teoretisk
- Systematik, velplanlagt og stringent
- Sandt
 - Tro mod kilderne
 - Vidensdannelsen er ikke fri fantasi eller tilfældige meninger og beretninger
- Validitet – Kvaliteten af håndværket / overførbarheden
- Gennemsigtighed – Det bør være tydeligt hvad der er gjort
- Konvergens – Resultaterne peger i samme retning
- Reflektivitet
 - Man skal evne og turde sætte spørgsmålstegn ved egen forskning
 - Bevidsthed om egen *forforståelse*
- Formidlet

Kvalitative spørgsmål

- Hvordan oplever kommende forældre at få et falsk positivt svar ved nakkefoldsskanning?
- Hvordan påvirker frygten for at falde ældre i eget hjem?
- Hvordan oplever patienter at vende tilbage til hverdagen efter en blodprop i hjernen

Forskeren

- Forskerens rolle
 - Data opstår i samspil mellem forskeren og informanten igennem gensidig forhandling
 - Data skabes mere end det indsamles
 - Forskeren kan aldrig adskille sig fra feltet; er en del af det
 - Forskeren skal forholde sig til hvordan h*n påvirker feltet
 - Bevidsthed om hvordan man er kommet fra data til konklusion
- Forforståelse
 - Forskerens udgangspunkt. Ens bagage af viden, erfaring og verdensbillede
 - Forskeren skal igennem kritisk refleksion gøre sig bevidst om sin forforståelse

Forskningsprocessen

Brinkmann & Kvale

- 1. Tematisering** Formuler formålet med undersøgelsen. Beslut *hvad* du vil undersøge, før du beslutter *hvordan* du vil undersøge det
- 2. Design** Planlæg studiet; udvælgelse af deltagere, interviewguide, kontekst, dokumentation
- 3. Interview** Udfør interviewet
- 4. Transskription** Klargør materialet til analyse
- 5. Analyse** Vælg en egnet analysestrategi; bearbejd data
- 6. Verificering** Kritisk vurdering af validitet, reliabilitet, overførbarhed
- 7. Formidling** Kommuniker resultaterne

Kvalitative designs

Spørgsmålet bestemmer metoden

Objekt	Design
Fortællinger/ Narrativer/ Erfaringer	Interview, Dagbøger, Billeder (Fænomenologi, hermeneutik mm)
Processer / kommunikation	Etnografi/ Deltager observation
Sociale strukturer / processer	Grounded theory
Implementering	Aktionsforskning
Sprogbrug / begrebsanvendelse	Diskursanalyse

Data-”indsamling”

Objekt	Dataindsamling
Fortællinger/ Narrativer/ Erfaringer	Åbent / Semi-struktureret interview (enkelt/dyade/ fokusgruppe), Dagbøger, Billeder, Audio/ visuelt materiale
Processer / kommunikation	Deltager observation, Audio/ visuelt materiale, Feltnoter
Sociale strukturer / processer	Interview, Deltager observation, Felt noter
Implementering	Interview, Deltager observation
Sprogbrug / begrebsanvendelse	Tekst, Sociale medier, Audio/ visuelt materiale

Interviewguide

(Semistruktureret interview)

Forskningsspørgsmål	Spørgsmål	Støttespørgsmål
Har sygdommen ændret patienternes opfattelse/ forståelse af deres egen sundhed?	Har sygdommen ændret din opfattelse af din egen sundhed? Er der noget du nu tillægger en anden mening i forhold til sundhed?	<i>Gør du noget anderledes efter du var indlagt?</i> <i>Har du fået en anden opfattelse af sundhed efter blodproppen?</i> <i>Hvorfor tror du at du fik blodproppen?</i> <i>Tænker du over risikoen for en ny blodprop?</i> <i>Nogle patienter oplever en lille blodprop som ”et vink med en vognstang”; kan du genkende det?</i>

Liljehult J, Molsted S, Christensen T, Møller T, Overgaard D. Mastering Health Following Minor Stroke-A Qualitative Explorative Study. J Stroke Cerebrovasc Dis. 2022 Aug;31(8):106607. doi: 10.1016/j.jstrokecerebrovasdis.2022.106607. Epub 2022 Jun 23. PMID: 35753094.

Transskription

Interview nummer: 13
Pseudonym: Otto
Længde: 60 min

- 1 J Kan du ikke her til at starte med fortælle hvorfor det var du blev indlagt i sin tid?
- 2 O Jo, det var at jeg opdagede at venstre hånd ikke kørte som den skulle og jeg havde svært ved
3 at spise og få det ind i munden og sådan noget, og så kørte vi herop, og jeg prøvede først at
4 ringe 1813 eller hvad hedder det, og det var forfærdeligt, det skal man altså ikke gøre, for der
5 skulle jeg stemple mit CPR nummer ind, og den hånd den sad sådan her, så kunne jeg jo ikke
6 træffe den ude i bilen, det var meget generende, men det var jo fordi jeg ikke var godt nok
7 informeret at jeg faktisk skulle, hvad hedder det, ring, hvad, 112?
- 8 J Ja
- 9 O Men takket være at vi kom herind så hurtigt så tror jeg nok at det, jeg havde ikke så meget
10 mén af det, altså, finmotorikken er ikke helt sådan som det er, men det er næsten, altså, og
11 det tror jeg da nok at, og jeg fik jo også blodfortyndende piller i forvejen, så det er lidt spøjst
12 men, at det overhovedet kom nå man fik det, men, det har man jo ikke herre over det der

Analyse

Citat

"det er nogle nye tanker jeg har sådan fået der, altså, livet vare ikke evigt, på et eller andet tidspunkt så er det 'farvel og tak', og det kommer jeg også til at tænke på nogle gange når jeg skal synge til alle de her begravelser, så siger jeg også 'jamen det bliver jo også min på et eller andet tidspunkt', forhåbentligt ikke lige med det samme"

Noter

Apopleksien har været en påmindelse om hans egen dødelighed

Åben kode

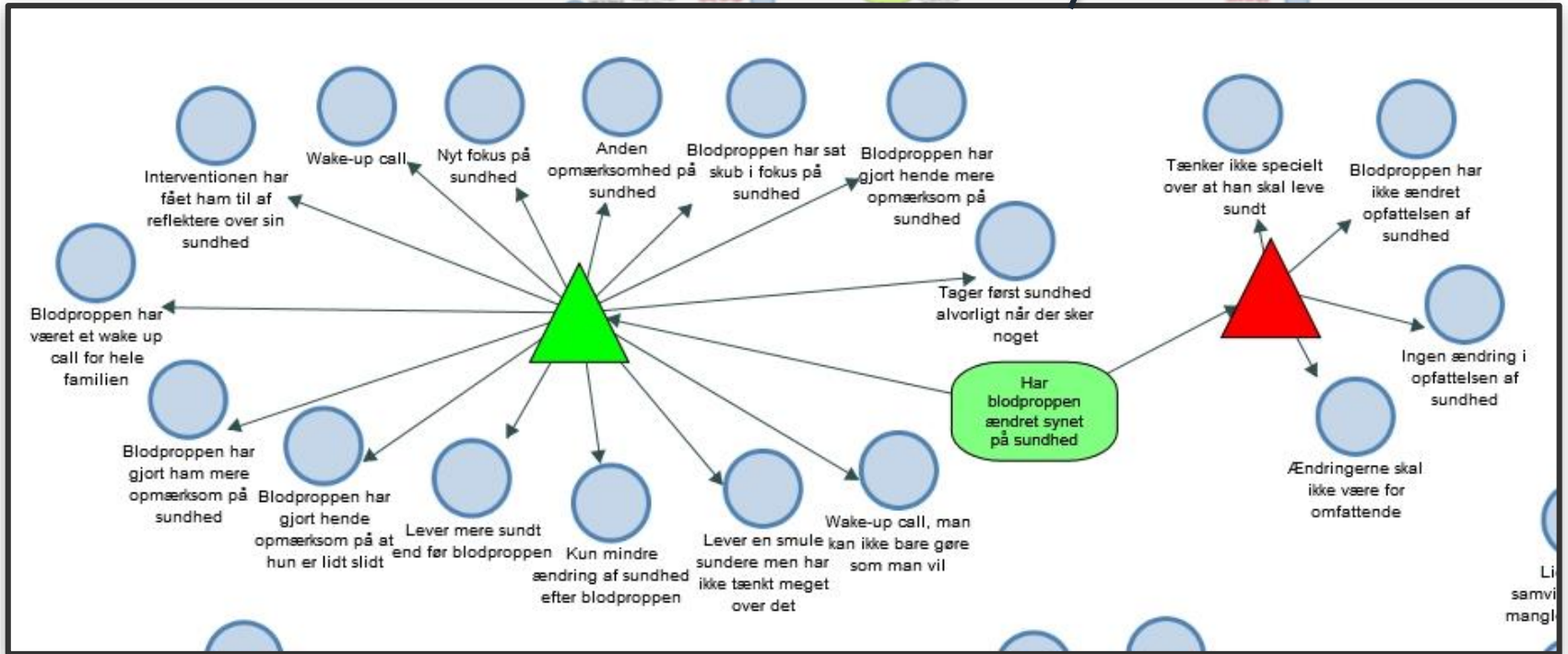
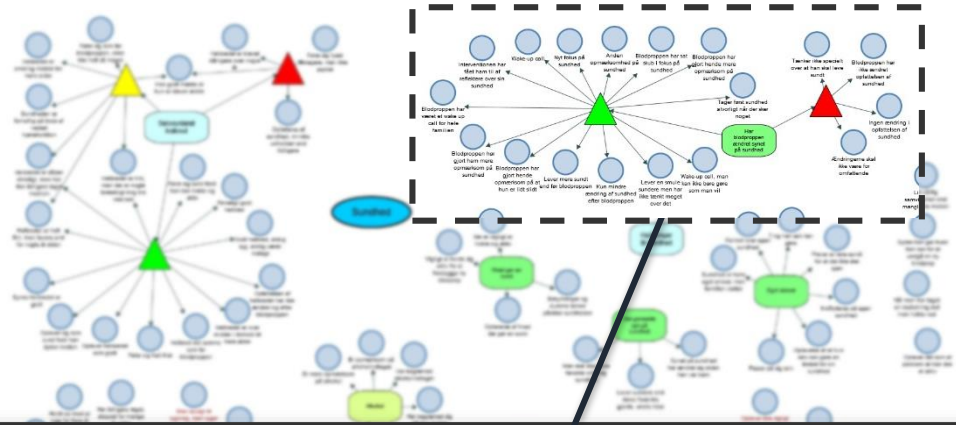
Ved at det kan ske igen, og at det kan blive alvorligt eller fatalt

Potentielt tema

Bekymringer

Endeligt tema

Bekymring – en ny følgesvend

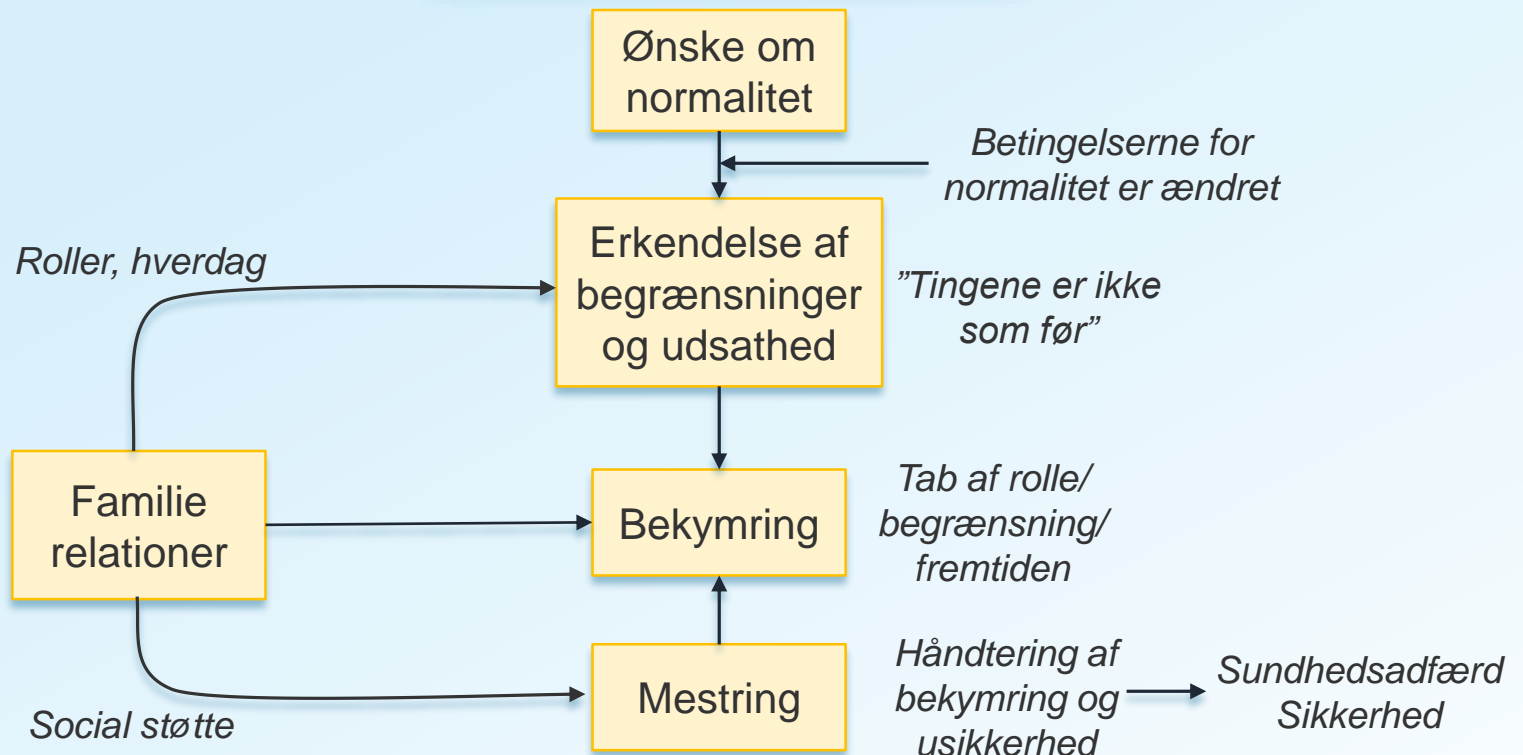

Kodning og temaer

Quote	Note	Code	Potential theme	Final theme
<p><i>"I've sort of pushed a lot of those thoughts away, that there should be somethings that I'm scared about – and my wife too – but we've talked about it. I might have thought that I'd rather not have it happen again, but it might happen, but then at least that it would rather not be serious, because it might be fatal – and those are some new thoughts for me, that life is not eternal, at some point it's 'goodbye and farewell'. And I do think about that when I sing at funerals, then I think: 'Oh, that could be me some day', but hopefully not anytime soon, hopefully it can wait 10, 15, 20 years" (Carl)</i></p>	<p>Stroke a reminder of own mortality</p>	<p>Knows it can happen again and that it can be severe or fatal</p>	<p>Worries</p>	<p>Worrying about loss</p>
<p><i>"But I think, of course, I think, okay, you have to hold on 6-7-8 years, and after that you probably want to take five more years – But then it will be something else, because it's an important phase in their lives right now, because you have children of that age, family and all. It's better if you are both there." (Frederik)</i></p>	<p>He does not want to leave the children – It is an important time in their life right now</p>	<p>Wants to stay healthy because of the children</p>	<p>Social support</p>	<p>Family relationships</p>

Liljehult J, Molsted S, Christensen T, Møller T, Overgaard D. Mastering Health Following Minor Stroke-A Qualitative Explorative Study. J Stroke Cerebrovasc Dis. 2022 Aug;31(8):106607. doi: 10.1016/j.jstrokecerebrovasdis.2022.106607. Epub 2022 Jun 23. PMID: 35753094.

Fund / findings

Liljehult J, Molsted S, Christensen T, Møller T, Overgaard D. Mastering Health Following Minor Stroke-A Qualitative Explorative Study. J Stroke Cerebrovasc Dis. 2022 Aug;31(8):106607. doi: 10.1016/j.jstrokecerebrovasdis.2022.106607. Epub 2022 Jun 23. PMID: 35753094.

Metode triangulering / mixed methods

Kombination af metoder for at opfange flere nuancer og mere kompleksitet

Validering af fund

Fordybelse i fund

Udvikling af spørgeskemaer /
psykometri

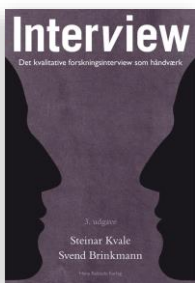
Få mere data ud af et studie

Involvering af *stakeholders*

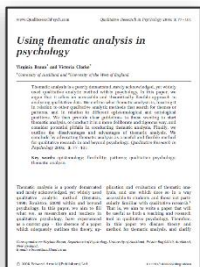
Litteratur

”Kvalitative forskningsmetoder for medicin og helsefag”
Kirsti Malterud

”Interview – introduktion til et håndværk”
Svend Brinkmann & Steinar Kvale

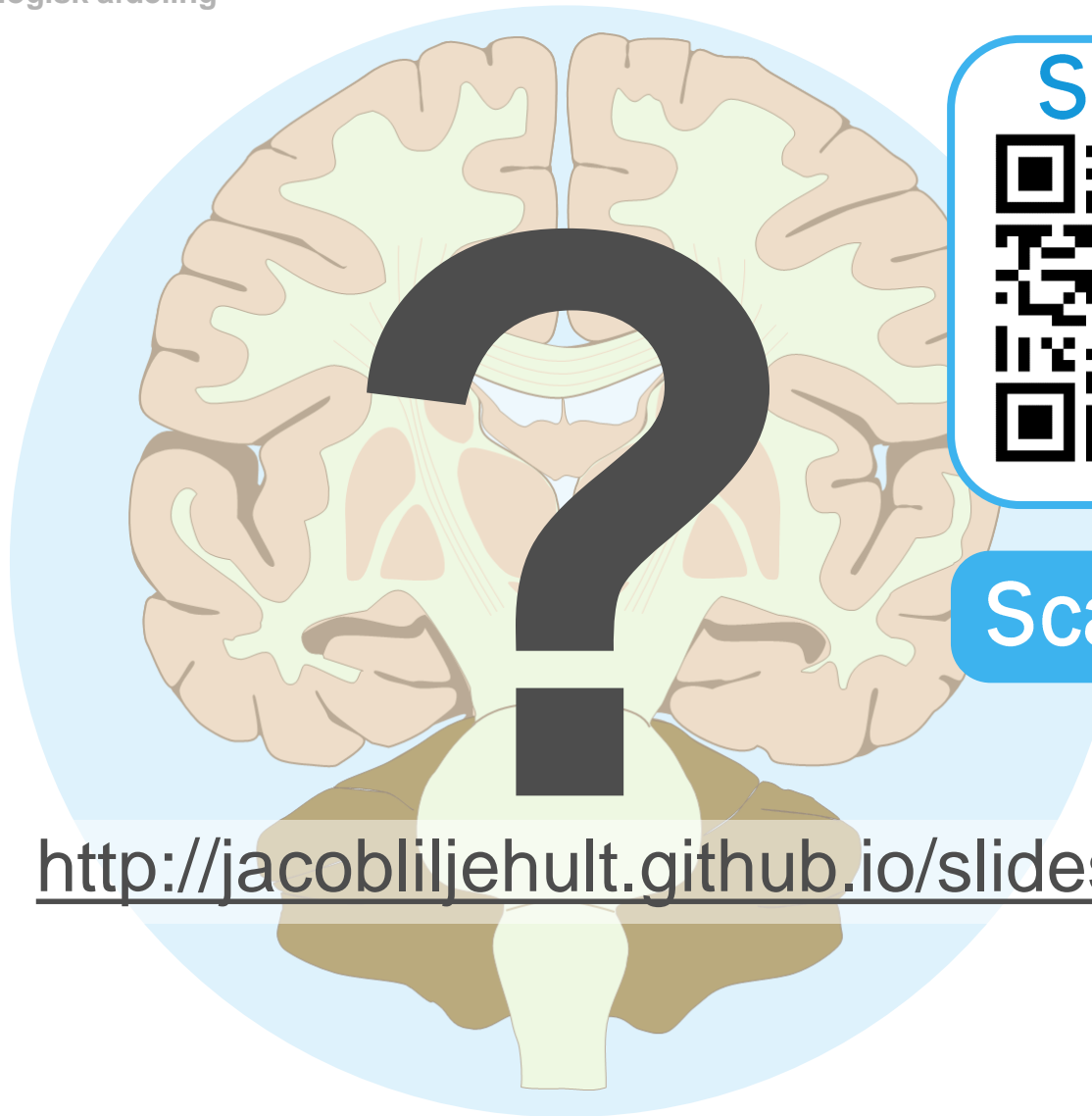

”Using Thematic Analysis in Psychology”
Virginia Braun & Victoria Clarke

https://www.researchgate.net/publication/235356393_Using_thematic_analysis_in_psychology

”Designing and conducting mixed methods research”
John W Creswell & Vicki L Plano Clark

Slides

Scan mig

<http://jacobliljehult.github.io/slides>